

กรณี รอกตกใส่ศีรษะลูกเรือประมงเสียชีวิต

๑. ข้อมูลสถานประกอบการ

๑.๑ เรือประมงชื่อ เรือ ส ๙ ทะเบียนเรือเลขที่ ๑๑๗๔๑๙๕๘๘ เครื่องหมายประจำเรือ TL๕๖๖A ขนาดเรือ ๖๘.๒๕ ตันกรอส ชนิดเครื่องมือทำการประมงเป็นอวนลากแผ่นตะเฆ่ มีนาย พ เป็นนายจ้างและเป็นเจ้าของเรือประมง และมีนาย อ เป็นผู้ควบคุมเรือ

๑.๒ มีจำนวนลูกจ้างรวม ๙ คน เป็นชายและเป็นลูกจ้างรายเดือนทั้งหมด โดยมีลูกจ้างต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ๘ คน

๑.๓ วันทำงานของ เรือ ส.เด่นมนตรี ๙ ออกทำการประมงเดือนละ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๒๐ วัน จึงเข้าฝั่งเพื่อขึ้นสัตว์น้ำและให้ลูกเรือพักประมาณ ๕ วัน แล้วออกทำการประมงรอบใหม่ ตามปกติออกทำการประมงบริเวณทะเลอ่าวไทย จังหวัดชุมพร

๑.๔ สถิติการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้าง (กรณีร้ายแรง) จากการตรวจสอบข้อมูลจาก Dashboard กองความปลอดภัยแรงงาน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ ไม่มีสถิติการประสบอันตราย

๒. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

- เรือ ส ๙ เป็นเรือประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ โดยส่วนใหญ่จะออกจากท่าที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้าออกเรือประมง (PIPO) ปากน้ำ จังหวัดชุมพร เวลาทำการประมงจะเริ่มวางอวนครั้งแรกตั้งแต่วันที่ ๐๗.๐๐ น. และก๊อวนเวลาประมาณ ๑๘.๐๐ น. และรอบถัดไปจะวางอวนอีกครั้งเมื่อเวลา ๑๙.๐๐ น. และก๊อวนเวลาประมาณ ๐๗.๐๐ น. หมุนเวียนไปตามลำดับ สภาพแวดล้อมในการทำงานบนเรือ มักมีสภาพพื้นที่ลื่น ในตอนกลางคืนมีแสงสว่างไม่เพียงพอในบริเวณที่ทำงาน มีพื้นที่ทางเดินค่อนข้างจำกัด บริเวณด้านหน้าของเรือมีการจัดวางอวน กว้าน รอก และอุปกรณ์สำหรับใส่ปลา อีกทั้งเกิดภัยธรรมชาติมีพายุเนสสาที่เกิดขึ้นช่วงวันที่ ๑๙ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยอ่าวไทยทะเลมีคลื่นสูง ๑ - ๒ เมตร ตามประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา เรื่อง พายุ “เนสสา” ฉบับที่ ๙ (๒๙๖/๒๕๖๕)

- เรือ ส ๙ มีลูกจ้างชายรวม ๙ คน โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

๑) ผู้ควบคุมเรือ(ได้ก่ง) จำนวน ๑ คน (สัญชาติไทย) มีหน้าที่ในการควบคุมและสั่งการการทำงานบนเรือ

๒) ช่างเครื่อง จำนวน ๒ คน (สัญชาติเมียนมา) มีหน้าที่ในการควบคุมเครื่องจักร เครื่องยนต์ที่อยู่ภายในเรือ

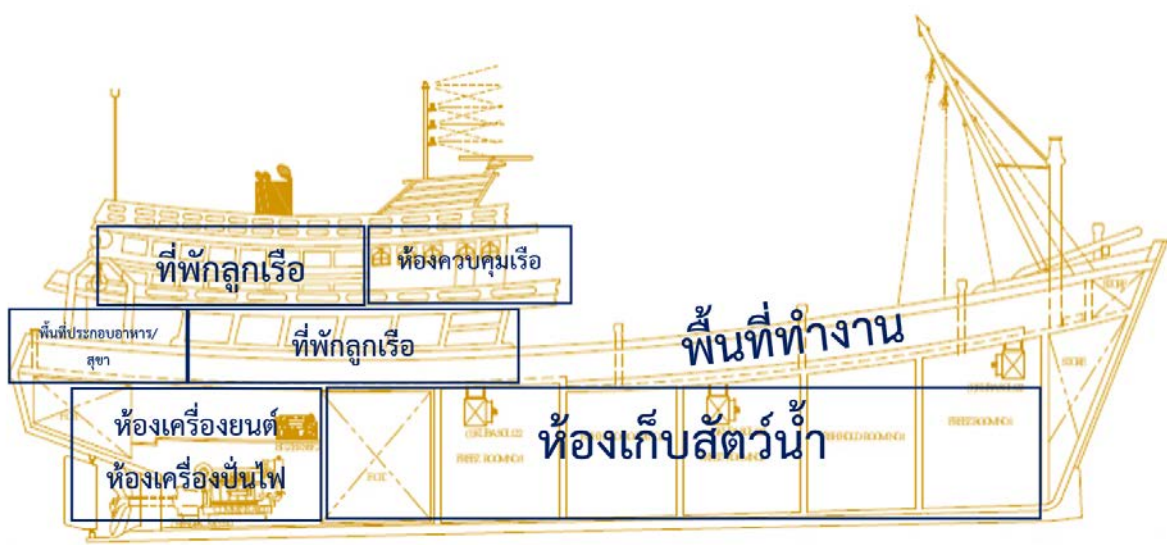
๓) ลูกเรือ/แรงงานประมง จำนวน ๖ คน (สัญชาติเมียนมา) มีการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงาน เช่น ทำหน้าที่วางอวน ก๊อวน ตักปลา คัดแยกขนาดและชนิดของสัตว์น้ำ เก็บปลา ขนย้ายปลา และซ่อมอวน เป็นต้น

ภาพที่ ๑ เรือ ส ๙

- ลักษณะงานประมงทะเลของเรืออวนลากแผ่นตะเฆ่

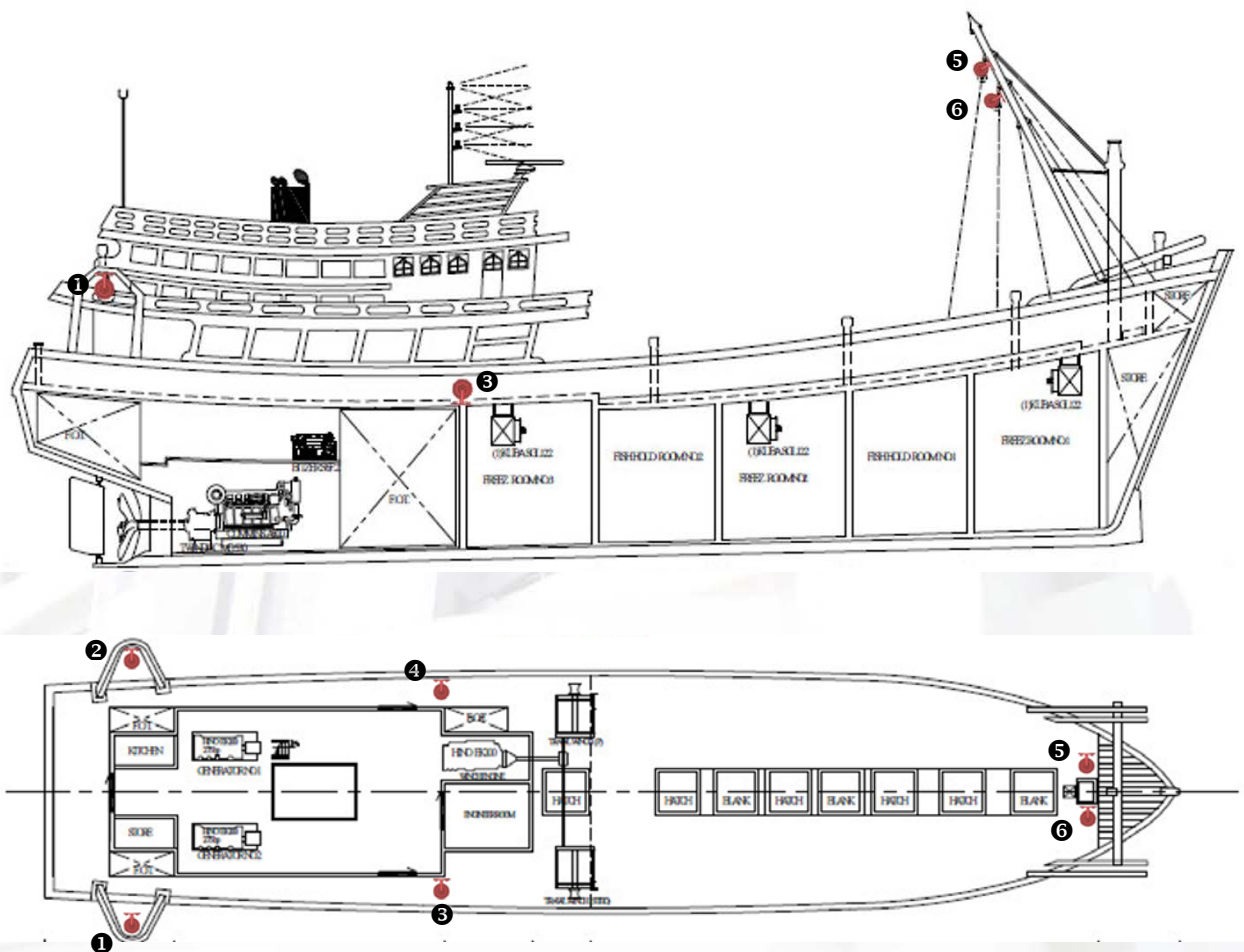
เรือ ส ๙ เป็นเรือประมงชนิดเครื่องมืออวนลากแผ่นตะเฆ่ ขนาดความยาวตลอดลำ ๒๐ เมตร ประกอบด้วย เก่งเรือจำนวน ๒ ชั้น ห้องเก็บสัตว์น้ำจำนวน ๘ ห้อง มีห้องเครื่องยนต์ ใต้ท้องเรือ บริเวณที่ประกอบอาหารอยู่ท้ายเรือ บริเวณที่พักของลูกเรือ จำนวน ๒ ชั้น

ภาพที่ ๒ องค์ประกอบภายในของเรือ ส ๙

เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ ภายในเรือ ส.เด่นมนตรี ๙ มีดังนี้ เครื่องยนต์ในการขับเคลื่อนเรือ ๑ เครื่อง ๕๐๐ แรงม้า มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๑ เครื่อง กว้าน ๑ ตัว อยู่บริเวณด้านในตัวเรือตรงกลางเรือ มีแขนยื่นออกมาด้านซ้ายและขวาของตัวเรือ มีตุ้วนวน ๒ ตู้อยู่ด้านข้างเรือ มีรอก ๖ ตัว เป็นรอกเดี่ยว อยู่บริเวณท้ายเรือ กลางเรือ(หมายเลข ๓ และ ๔) และด้านบนปลายคันทะลึง ๒ ตัว (หมายเลข ๕ และ ๖ โดยหมายเลข ๕ มีหน้าที่ดึงอวน ส่วนหมายเลข ๖ มีหน้าที่ดึงเชือกสลิง และแผ่นตะเข้) และมีแผ่นตะเข้กว้าง ๒ เมตร ยาว ๑ เมตร มีอวนลากปลาคร่าวบน ๕๒ เมตร คร่าวล่าง ๕๐ เมตร ใช้โซ่ที่มีน้ำหนักขนาด ๑๐๐ กิโลกรัมถ่วง ความยาวตุ้วนวน ๓๖ เมตร

อุปกรณ์ด้านความปลอดภัยในเรือ ได้แก่ เสื้อชูชีพ ๙ ตัว ห่วงยาง ๔ ห่วง และถังดับเพลิง ๔ ถัง

ภาพที่ ๓ จุดติดตั้งรอกจำนวน ๖ ตัว ที่อยู่ภายในเรือ ส ๙

รอก เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบกับกว้านที่ใช้ในการยกอวน โดยรอกภายในเรือ ส ๙ เป็นรอกเดี่ยวมีจำนวน ๖ ตัว ติดตั้งไว้แสดงตามภาพที่ ๓

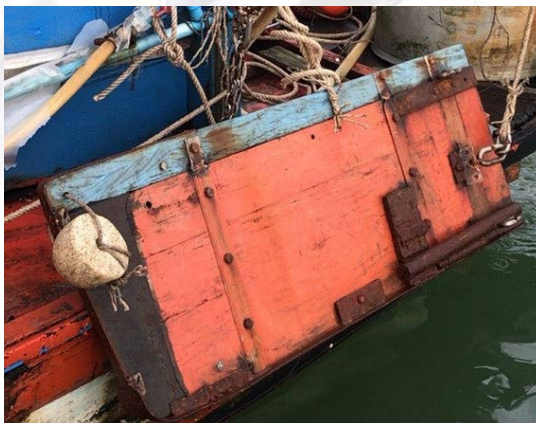
รอกจำนวน ๒ ตัวหมายเลข ๑ และ ๒ ที่ติดตั้งอยู่มุมท้ายเรือของกราบซ้ายและขวา โดยจะมีเหล็กรูปตัวยูคว่าเรียกว่า เควดท้าย รอกจำนวนอีก ๒ ตัวหมายเลข ๓ และ ๔ ที่ติดตั้งอยู่กลางลำเรือบริเวณคาดฟ้าเรือ และรอกจำนวนอีก ๒ ตัวอยู่ด้านบนปลายคันทะลึง หมายเลข ๕ และ ๖ โดยหมายเลข ๕ มีหน้าที่ดึงอวน ส่วนหมายเลข ๖ มีหน้าที่ดึงเชือกสลิง และแผ่นตะเข้ รอกที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้นจะทำงานร่วมกับกว้าน

มีหน้าที่ช่วยดึงเชือกลาก (Trawl Warps) และยกเก็บแผ่นตะเฒ (Otter Boards) ที่มีน้ำหนักประมาณ ๒๐๐ กิโลกรัม/แผ่น

รอกจำนวน ๒ ตัว ที่ติดตั้งอยู่กับเสาปลายคันเหล็กบนหัวเรือทำงานร่วมกับกว้าน โดยจะมีหน้าที่เก็บสายสลิงที่ติดกับลูกลิ่งและช่วยยกปลาที่ลากได้โดยมีน้ำหนักสูงสุด ๕๐๐ กิโลกรัม อวนที่มีความกว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๓๕ เมตร มีน้ำหนัก ๕๐๐ กิโลกรัม อีกทั้งมวลของน้ำที่ยกขึ้นมา

- ขั้นตอนการทำงานบนเรืออวนลากแผ่นตะเฒ

อวนลากแผ่นตะเฒ (Otter board trawls) หมายถึง อวนลากที่ใช้แผ่นตะเฒช่วยถ่วงปากอวน ใช้เรือลำเดียวโดยมีอุปกรณ์ช่วยถ่วงปากอวน เรียกว่า แผ่นตะเฒ (Otter board) จำนวน ๑ คู่ติดตั้งอยู่หน้าปากอวน แผ่นตะเฒส่วนใหญ่ทำด้วยไม้เนื้อแข็งเสริมเหล็ก รูปร่างแบนคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านหนึ่งของแผ่นตะเฒมีสายซุงทำด้วยโซ่ หรือเหล็กเส้นขนาดใหญ่ สายซุงจะต่อเข้ากับสายลาก เมื่อทำการลากแผ่นตะเฒจะดันน้ำและเบนออกทำให้ปากและปากอวนถ่วงออกไปด้วย

๑. การวางอวนหรือการปล่อยอวน : เรือจะเดินหน้าช้าๆ ส่วนที่เป็นกันถ่วงจะถูกปล่อยลงน้ำก่อนตามด้วยส่วนต่างๆ ของตัวอวน แผ่นตะเฒ และสายลาก ตามลำดับ เมื่อแผ่นตะเฒลงน้ำแล้วจะเร่งความเร็วเรือเพิ่มขึ้นจนแผ่นตะเฒเริ่มต้านน้ำ และถ่วงออกเต็มที่ จากนั้นจะทยอยปล่อยสายลากต่อไป โดยพยายามรักษาให้ระยะของสายลากทั้งสองลงน้ำเท่ากันจนกระทั่งแผ่นตะเฒสัมผัสพื้นทะเล สายลากจะถูกปล่อยลงน้ำอีกเล็กน้อยจนได้ระยะที่ต้องการ เสร็จแล้วจะตรึงสายลากทั้งสองเส้นไว้กับเรือ และเร่งความเร็วเรือมากขึ้นเพื่อลากอวน

๒. การลากอวน : เรือจะทำการลากอวนไปจนกว่าจะถึงเวลา กู้ จะใช้เวลาในการลากประมาณ ๔-๖ ชั่วโมง/ครั้ง ซึ่งในขณะที่เรือลากอวน ลูกจ้าง (คนอวน) จะพักผ่อนและเตรียมตัวเพื่อกู้อวนในขั้นตอนถัดไป

๓. การกู้อวน : เมื่อถึงเวลากู้อวน การดำเนินการจะเริ่มจากการกว้านสายลากขึ้นมาก่อน ตามด้วยแผ่นตะเฒ เก็บแผ่นตะเฒไว้ที่ท้ายเรือ จากนั้นจะทำการกว้านอวนและสาวดึงอวนจนสามารถนำกันถ่วงอวนขึ้นมาบนเรือยกกันถ่วงอวนขึ้นเพื่อเปิดปลายสุดของถ่วงอวนและเทสัตว์น้ำกองลงบนพื้นเรือ หลังจากนั้นลูกจ้างจะเตรียมอวนเพื่อลากในครั้งต่อไป

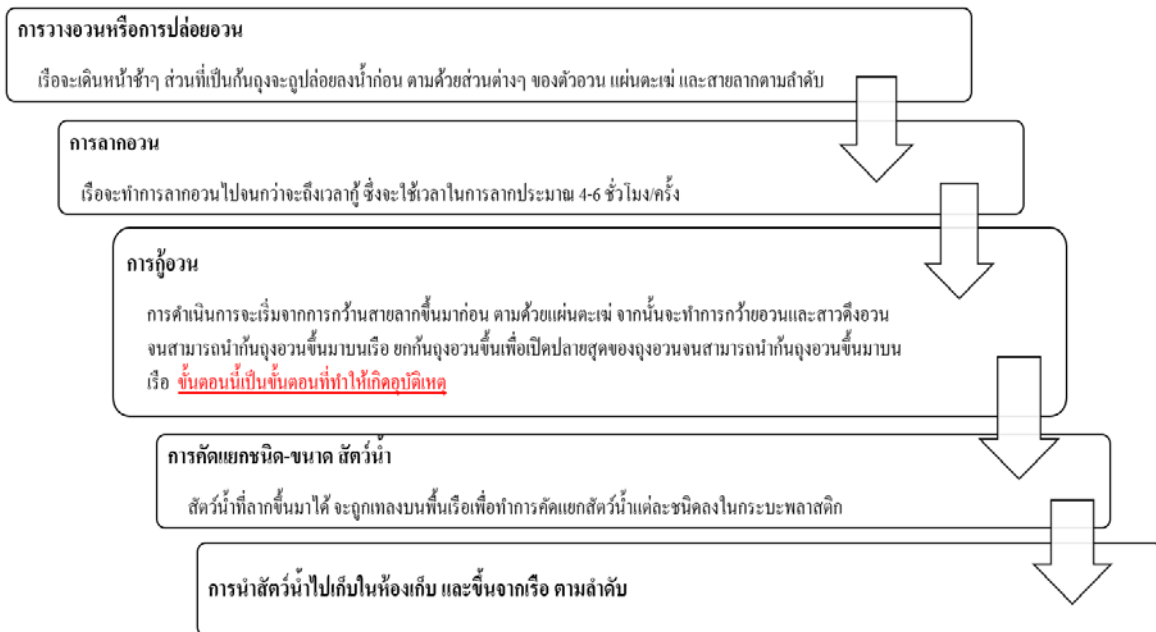
๔. การคัดแยกชนิด - ขนาด สัตว์น้ำ : สัตว์น้ำที่ลากขึ้นมาได้ จะถูกเทลงบนพื้นเรือเพื่อทำการคัดแยกสัตว์น้ำในแต่ละชนิดลงในกระบะพลาสติก โดยสัตว์น้ำที่เรือ ส ๙ จับได้ เป็นปลาเป็ด ๕๐% ปลาทรายแดง ๓๐% และปลาเลย ปลาจับ ๒๐% หลังจากนั้นสัตว์น้ำจะถูกนำลงไปที่เก็บในห้องเก็บสัตว์น้ำ (ห้องน้ำแข็ง) ในขั้นตอนต่อไป

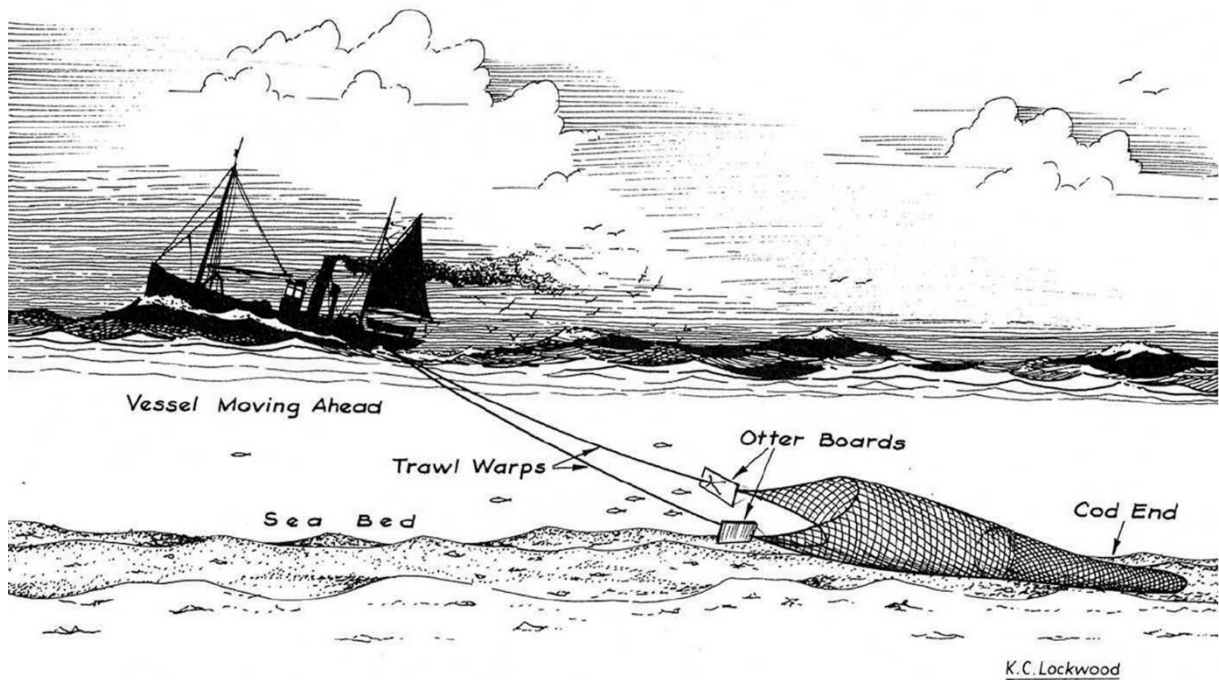
๕. การนำสัตว์น้ำไปเก็บในห้องเก็บ : ลูกจ้างจะนำปลาในกระบะหรือตะกร้าซึ่งหนักประมาณ ๗ กิโลกรัมไปจัดเรียงในห้องเก็บสัตว์น้ำ และตักน้ำแข็งหมกสัตว์น้ำเพื่อรักษาคุณภาพสัตว์น้ำ

๖. การนำสัตว์น้ำขึ้นจากเรือ : เมื่อเรือประมงจอดเทียบท่าเพื่อขนสัตว์น้ำขึ้น ลูกจ้างจะยกกระบะขึ้นจากห้องเก็บ โดยอาจยกขึ้นวางบนรางที่พาดกับท่าแล้วผลักให้เลื่อนไปตามรางจนถึงท่า หรือใช้ลูกจ้างยกขึ้นจากเรือบนท่า

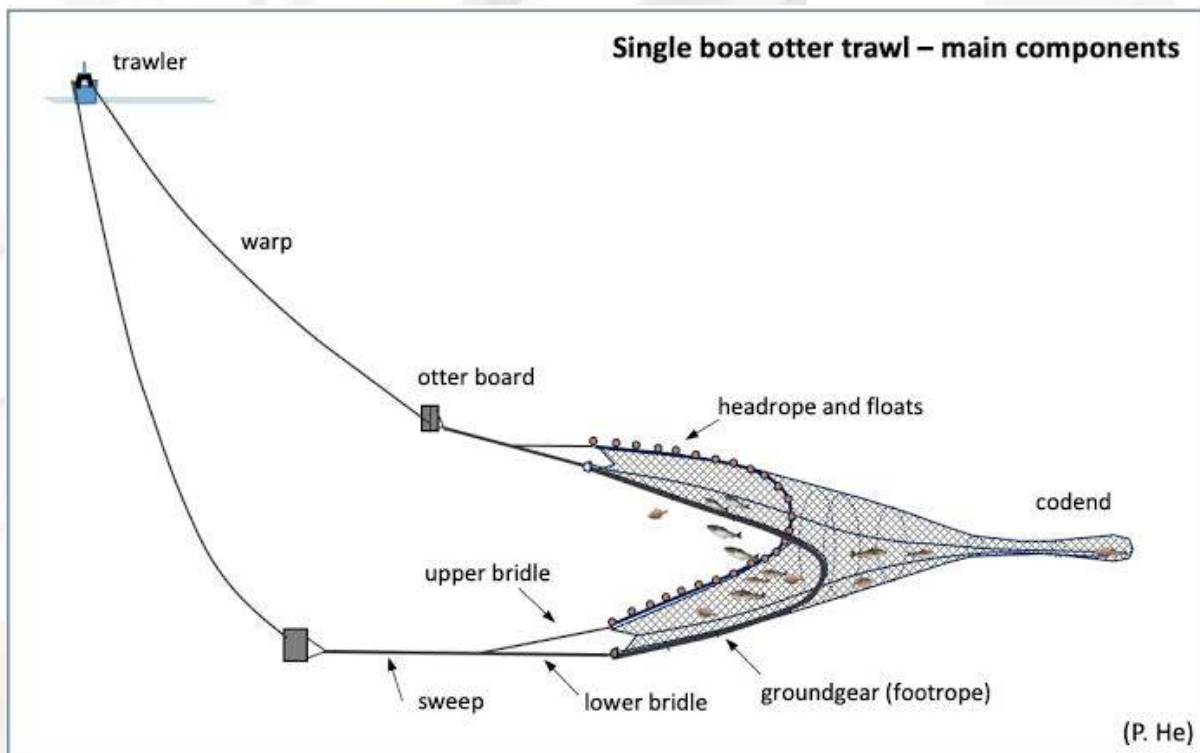
๗. การบำรุงรักษาอวน : ก่อนที่จะออกเรือ/หลังการกู้อวน ลูกจ้างจะนำอวนที่ใช้มาตรวจสอบสภาพว่ามีรอยขาดหรือไม่ ถ้ามีจะทำการปะ/ซุนอวนให้เรียบร้อย และจัดเรียงอวนไว้บนเรือให้เรียบร้อยเพื่อเตรียมอวนไปใช้ในครั้งต่อไป

โดยสามารถสรุปได้ตามภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ ๔ ขั้นตอนการทำเรือประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่

ภาพที่ ๕ ขั้นตอนการทำเรือประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่

๒.๒ ข้อมูลด้านการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัยฯ

- นายจ้างได้จัดทำคู่มือความปลอดภัยในการทำงาน หรือคู่มือการปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่จะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน และสถานที่ทำงานหรือแจ้งให้ทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นให้ลูกเรือ/ลูกจ้างทราบ แต่ในคู่มือไม่ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานในเรือประมงให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน เช่น วิธีการใช้เรืออย่างปลอดภัย

- นายจ้างจัดให้ลูกจ้างอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ประจำเรือ การให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือประมง และการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานบนเรือประมง รวมทั้งได้จัดอบรมเรื่องการใช้รอกอย่างปลอดภัย จัดอบรมครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ นายได้มีการประเมินความเสี่ยงในการใช้อุปกรณ์ในการทำงานต่างๆ และนำความรู้และประสบการณ์มาอบรมให้แก่ลูกจ้าง นายจ้างไม่ได้นำข้อมูลมาจากมาตรฐานของกรมประมงหรือในคู่มือความปลอดภัยในการทำงานของ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมาใช้อบรมให้แก่ลูกจ้าง

- นายจ้างได้แจ้งแบบการแจ้งการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง หรือการประสบอันตรายจากการทำงาน ตามมาตรา ๓๔ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ (สปร. ๕) ให้แก่พนักงานตรวจความปลอดภัย สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดชุมพรทราบ กรณีที่ลูกจ้างเสียชีวิตในทันทีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นหนังสือภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่ลูกจ้างเสียชีวิต

- นายจ้างได้ตรวจสอบสภาพเครื่องมือ และอุปกรณ์ภายในเรือ เช่น สายสลิง เชือกลาก สายพาน น้ำมันเครื่อง โดยได้ให้ช่างซ่อมบำรุงประจำแพ ส.เด่นมนตรี ตรวจสอบก่อนเรือออกทำการประมงทุกครั้งหรือ ผู้ควบคุมเรือเป็นผู้แจ้งเพื่อซ่อมแซม ล่าสุดได้มีการซ่อมรอกเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕ อีกทั้งนายจ้างได้ผ่านการตรวจสอบมาตรฐานเครื่องมือประมง อวนลากแผ่นตะเฆ่ จากกรมประมง เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕ แต่ไม่จัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของรอกทุกวัน และไม่มีเอกสารในการตรวจสอบรอก

๒.๓ รายละเอียด/ลำดับเหตุการณ์

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๓๐ น. เรือ ส ๙ แฉ่งออกเพื่อทำการประมงจากแพ ส.เด่นมนตรี ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เรือทำการประมงปกติจนถึงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๘.๓๐ น. ได้เวลากู้วอนขึ้นจากทะเล ผู้ควบคุมเรือได้กดสัญญาณ (แตร) เพื่อเรียกให้ลูกน้องทุกคนลงมาทำงาน โดยแบ่งหน้าที่การทำงานคือ ดึงอวนและจัดวางอวนอยู่บริเวณกลางลำเรือจำนวน ๕ คน กว้านอวนขึ้นจาก ทะเลบริเวณข้างลำเรือจำนวน ๒ คน ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเครื่องยนต์ในห้องเครื่องจำนวน ๑ คน ขณะที่ลูกจ้าง กำลังกว้านอวนขึ้น ทะเลมึนคลื่นลมแรงส่งผลให้เชือกกว้านมีการกระแทกและรั้งตามแรงของคลื่น ทำให้เหล็กเกี่ยวรอกขาด รอกพลัดตกใส่ศีรษะลูกจ้าง ชื่อ Mr.N สัญชาติเมียนมา อายุ ๒๘ ปี เข้าทำงานเป็น ลูกจ้างในเรือ ส ๙ มีอายุงาน ๓ ปี ทำงานในตำแหน่งลูกเรือ,แรงงานประมง มีหน้าที่ ดึงอวน คัดปลา ดองปลา และงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย ขณะที่กำลังยึนดึงอวนขึ้นบริเวณกลางลำเรือ ในช่วงเวลาประมาณ ๑๙.๑๐ น. ได้เกิดเหตุรอกตกใส่ศีรษะ Mr.N โดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผู้ควบคุมเรือและลูกจ้างจำนวน ๖ คน เห็นเหตุการณ์ พร้อมกัน ลูกจ้างคนที่อยู่ใกล้กับ Mr.N ได้เข้าไปช่วยเหลือ แต่ปรากฏว่า Mr.N เสียชีวิตแล้ว ผู้ควบคุมเรือจึงได้ แจ้งให้นายจ้างทราบเพื่อนำเรือเข้าฝั่ง เรือเข้าถึงฝั่งเวลาประมาณ ๐๑.๐๐ น. ของวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ท่าเทียบเรือประมงชุมพร ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เมื่อเรือเข้าถึงฝั่งมูลนิธิรักษาศีลธรรมได้นำร่างของลูกจ้างผู้เสียชีวิตส่งโรงพยาบาลปากน้ำชุมพร เพื่อทำการชันสูตรหาสาเหตุการเสียชีวิต ผลการชันสูตรแพทย์ระบุสาเหตุการเสียชีวิตเนื่องจากการได้รับบาดเจ็บศีรษะอย่างแรง

๓. รายละเอียดการประสบนันตรายหรือความสูญเสียหรือหยุดการผลิตจากอุบัติเหตุ

- ๓.๑ จำนวนผู้เสียชีวิต ๑ คน คือ Mr.N สัญชาติเมียนมา อายุ ๒๘ ปี อายุงาน ๓ ปี ในหน้าที่ลูกเรือ, แรงงานประมง
- ๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ - คน
- ๓.๓ จำนวนผู้ทุพพลภาพ - คน
- ๓.๔ ค่ารักษาพยาบาล - คน
- ๓.๕ การสูญเสียทรัพย์สินหรืออาคารสถานที่/เครื่องจักรอุปกรณ์

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

- ๔.๑ ปัจจัยด้านคน/การกระทำที่ไม่ปลอดภัย
  - ในขณะที่รอกยกของหนักเกินกว่าพิกัดที่กำหนด ลูกจ้างทำงานอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงอันตราย โดยลูกจ้างอยู่บริเวณภายใต้วัสดุสิ่งของที่ทำการยก เป็นเหตุทำให้รอกตกใส่ศีรษะหรือร่างกายได้
- ๔.๒ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม/สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย
  - บริเวณพื้นผิวลื่นและมีสิ่งสกปรก รวมทั้งไม่ได้จัดเก็บวัสดุสิ่งของให้เป็นระเบียบ
  - การกู่อาวนของเรือประมงในแต่ละครั้ง ทำให้ไม่สามารถควบคุมน้ำหนักของปลาหรือวัตถุดิบที่อยู่ภายในอวนได้
  - ภายในเรือมีแสงสว่างในการทำงานที่ไม่เพียงพอและมีความเสี่ยงที่ทำให้ลูกจ้างเกิดอุบัติเหตุได้

- ไม่มีป้ายบอกขนาดพิกัดน้ำหนักยกของรอกอย่างปลอดภัยและไม่ได้ติดตั้งป้ายเตือนให้ระวัง เช่น ป้ายระวังรอกตกใส่ศีรษะ

๔.๓ ปัจจัยด้านการบริหารและการจัดการ

- นายจ้างไม่จัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของรอกทุกวันและไม่จัดให้มีเอกสารการตรวจสอบรอก อีกทั้งนายจ้างไม่จัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของรอกประจำปีเพื่อให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัย

- นายจ้างไม่ได้กำหนดพื้นที่หรือควบคุมไม่ให้บุคคลเข้าไปอยู่ภายใต้วัสดุสิ่งของที่ทำการยกหรือบริเวณที่ใช้รอกที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ เนื่องจากสภาพพื้นที่การทำงานในเรือมีพื้นที่น้อย พื้นที่จำกัด เป็นเหตุให้ลูกจ้างทำงานด้วยความรีบเร่ง ง่ายต่อการเกิดอุบัติเหตุ

- นายจ้างไม่มีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากอันตรายในการใช้รอกที่เกิดจากการทำงานของลูกจ้างในเรือประมง เนื่องจากกรณีเหตุการณ์ที่รอกตกใส่ศีรษะนั้นไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน อีกทั้งนายจ้างไม่ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในคู่มือ

- นายจ้างมีคู่มือความปลอดภัยในการทำงาน แต่ไม่ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานในเรือประมงให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน เช่น วิธีการใช้รอกอย่างปลอดภัย เป็นต้น

๔.๔ ปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ

มีพายุเอนสัท คลื่นลมแรง ส่งผลให้เชือกขวานมีการกระแทกและรั้งตามแรงของคลื่น เป็นสาเหตุให้เหล็กเกี่ยวรอกขาด

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการป้องกัน

๕.๑ ข้อเสนอแนะหรือมาตรการแก้ไขป้องกันที่เหมาะสม

- จัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของรอกทุกวัน หากส่วนใดชำรุดเสียหายต้องซ่อมแซมให้เรียบร้อยก่อนใช้งาน และต้องมีเอกสารการตรวจสอบรอกไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้

- จัดให้มีป้ายบอกขนาดพิกัดน้ำหนักยกของรอกอย่างปลอดภัยและคู่มือการใช้งานของรอกที่กำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยให้ครอบคลุมและครบถ้วนไว้ที่รอกพร้อมทั้งติดตั้งป้ายเตือนให้ระวังที่เป็นรูปภาพหรือข้อความที่ลูกจ้างเข้าใจได้ง่าย เช่น ป้ายระวังรอกตกใส่ศีรษะ

- กำหนดพื้นที่หรือควบคุมไม่ให้บุคคลเข้าไปอยู่ภายใต้วัสดุสิ่งของที่ทำการยกหรือบริเวณที่ใช้รอกที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้

- พิกัดน้ำหนักที่รอกยกมากกว่า ๑ ตัน ซึ่งประกอบด้วยน้ำหนักยกของแผ่นตะเฒ่ที่ทำด้วยไม้เนื้อแข็งเสริมเหล็กมีน้ำหนัก ๒๐๐ กิโลกรัม จำนวนปลาที่ลากได้ในแต่ละครั้งมีน้ำหนักสูงสุด ๕๐๐ กิโลกรัม อวนที่มีความกว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๓๕ เมตร มีน้ำหนัก ๕๐๐ กิโลกรัม อีกทั้งมวลของน้ำ จึงต้องจัดให้มีการทดสอบส่วนประกอบและอุปกรณ์ของรอกเพื่อให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัยอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง และต้องมีสำเนาเอกสารการทดสอบรอกไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบ

- จัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานทุกขั้นตอนในเรือประมง

- ควรทำให้บริเวณพื้นผิวไม่ลื่นและมีการล้างทำความสะอาดเป็นประจำเพื่อชำระสิ่งสกปรก รวมทั้งจัดเก็บวัสดุสิ่งของให้เป็นระเบียบ

๕.๒ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- นายจ้างควรติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อบันทึกเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นบนเรือ

- นายจ้างควรจัดให้มีข้อบังคับและคู่มือว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงานเป็นภาษาที่ลูกจ้างเข้าใจได้และควรกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานในเรือประมงให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน เช่น วิธีการใช้รอกอย่างปลอดภัย เป็นต้น

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

๖.๑ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

๖.๒ กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๕๕ ในการใช้รอกโยก รอกมือสาว รอกหางปลา รอกไฟฟ้าหรือรอกที่ใช้พลังงานอื่น หรือรอกชนิดอื่นที่มีการใช้งานลักษณะเดียวกัน นายจ้างต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) ติดตั้งรอกไว้ในที่มั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย
- (๒) จัดให้มีการตรวจสอบความพร้อมของรอกทุกวัน หากส่วนใดชำรุดเสียหายต้องซ่อมแซมให้เรียบร้อยก่อนใช้งาน และต้องมีสำเนาเอกสารดังกล่าวไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้
- (๓) จัดให้มีมาตรการป้องกันอันตรายและติดป้ายห้ามใช้รอกให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องเห็นได้ชัดเจน ในระหว่างที่มีการทดสอบ การซ่อมบำรุง และการตรวจสอบรอก
- (๔) จัดให้มีป้ายบอกขนาดพิกัดน้ำหนักยกอย่างปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานตามข้อ ๘ ไว้ที่รอกพร้อมทั้งติดตั้งป้ายเตือนให้ระวัง
- (๕) ไม่ใช้ลวดสลิงที่มีลักษณะตามข้อ ๘๖ กับรอก
- (๖) อุปกรณ์สำหรับการผูกมัดหรือยึดโยงวัสดุสิ่งของต้องมีค่าความปลอดภัยที่กำหนดตามข้อ ๘๙
- (๗) ควบคุมดูแลไม่ให้บุคคลใดเกาะเกี่ยวไปกับส่วนหนึ่งส่วนใดของรอกหรือไปกับวัสดุสิ่งของที่กำลังยกหรืออยู่ภายใต้วัสดุสิ่งของที่ทำกรายกหรือบริเวณที่ใช้รอกที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้
- (๘) รอกที่มีขนาดพิกัดน้ำหนักยกตั้งแต่ ๑ ตันขึ้นไป นายจ้างต้องจัดให้มีการทดสอบ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ของรอกเพื่อให้ใช้งานได้อย่างปลอดภัยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และต้องมีสำเนาเอกสารการทดสอบไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้

๗. ผู้สอบสวนและรายงานอุบัติเหตุ

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๘ (สุราษฎร์ธานี)

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน